

Vänsterpress om Spanien – januari 2016

Valen i Spanien i december 2015 förändrade radikalt det parlamentariska läget. Detta hade under lång tid i praktiken varit ett tvåpartisystem, dominerat av högerpartiet Partido Popular (PP) och socialdemokraterna (PSOE). Nu minskade dessa partiers röstandel avsevärt (även om de fortfarande är de två största) och två nya partier kom in, *Podemos* (som fick över 20% av rösterna) och det nya högerliberala Ciudadanos (med nära 14%). Detta betyder att inget parti nu ensamt kan bilda regering utan måste samarbeta med andra partier.

Denna artikelsamling behandlar valresultatet och de konsekvenser som detta kan få. Spanien befinner sig i en mycket skakig situation. Förutom ekonomiska och politiska svårigheter har landet skakats av ett stort antal korruptionsskandaler, där politiker, företag, fotbollsklubbar och t o m kungahuset varit inblandade. Till detta kommer regionala motsättningar, där särskilt Katalonien länge utgjort ett problem (många katalaner vill bryta ur Katalonien ur Spanien). Det är därför anmärkningsvärt att den svenska vänsterpressen i så liten utsträckning kommenterat utvecklingen: *Arbetaren*, *Offensiv* och *Proletären* har inte skrivit något överhuvudtaget, medan *Flamman* bara tagit upp problemet Katalonien.

På marxistarkivet finns sedan tidigare artiklar om Podemos och dess främsta politiska och ideologiska inspirationskällor. Se: [Vänsterpress om Podemos](#), [Den europeiska vänsterpopulismen – exemplet Podemos \(artikelsamling\)](#), [Ernesto Laclau, Podemos inspirationskälla](#), [Eurokommunismen och populismen](#) och [Pablo Iglesias: Ett Spanien på helspänn](#) (intervju).

Martin Fahlgren 9/1 2016

Innehåll

Flamman	1
<i>Katalonienfrågan hotar spansk regeringsbildning</i>	1
Internationalen	2
<i>Podemoslycka och regeringskris</i>	2
Revolution	4
<i>Spanska valet: ett slag mot regimen</i>	4
Synapze	8
<i>Podemos parlamentariker vägrar politikerlöner</i>	8

Flamman

Katalonienfrågan hotar spansk regeringsbildning

Henning S Rubin

Flamman 5/1 2016

Frågan om Kataloniens oberoende kan leda till nyval i Spanien. Samtidigt har förhandlingarna om att bilda en regionregering som ska driva oberoendefrågan gått i lås i Katalonien.

Under hela året 2015 har frågan om Kataloniens oberoende dominerat den spanska politiken. Efter en politisk konflikt mellan den spanska regeringen och regionregeringen i Katalonien lovade den katalanska regeringschefen Artur Mas att göra Katalonien oberoende inom arton månader efter regionvalet i slutet av september. Mas parti, kristdemokratiska CDC, bildade en valallians med vänsternationalistiska ERC som fick 40 procent av rösterna i regionvalet. Alliansen behöver dock stöd från vänsterpartiet CUP, som fick 8 procent av rösterna, för att kunna få en majoritet för ett oberoende Katalonien i det nya regionala parlamentet.

Kristdemokrat stötesten

CUP har dock inte kunnat enas om att stödja en regering som leds av kristdemokraten Mas. I slutet av december slutade en omröstning om detta på en medlemskonferens oavgjort. Medan 1515 konferensdeltagare röstade för ett samarbete med en Mas-ledd regering, menade exakt lika många att Mas, som genomfört nedskärningar och stått för en antifacklig linje som regeringschef, måste bereda plats för någon annan politiker.

Lyckas CUP inte enas i frågan hotar nyval i Katalonien i mars och i och med detta kommer också tidsplanen för att driva genom Kataloniens slutgiltiga oberoende från Spanien att påverkas. Detta är ett dilemma för den katalanska vänstern som ser ett katalanskt oberoende som ett sätt att slippa medlemskap i Nato och den europeiska valutaunionen. Dessutom tyder resultatet i det spanska parlamentsvalet den 20 december på att de partier som vann valet i september, inte minst CUP, riskerar att tappa väljarstöd.

Nationella nyval

På nationell nivå har vänsterpartiet Podemos, som gjorde ett dåligt regionval i Katalonien, tagit över frågan och meddelat att partiet bara kommer att stödja en regering som kommer att tillåta att Katalonien genomför en folkomröstning om oberoendet. Den sittande spanska högerregeringen har avfärdat detta och lyckades vid två tillfällen få den spanska författningsdomstolen att olagligförklara sådana beslut av den katalanska regionregeringen.

De spanska socialdemokraterna (PSOE) gick dock den 28 december ut och förklarade att partiet inte kommer att samverka med sådana partier som förespråkar ett katalanskt oberoende ”på något sätt”.

Det innebär att vare sig PSOE, som blev näst största parti i valet i december, eller högerpartiet PP, som blev störst, kan få ihop en majoritetskoalition i det nya spanska parlamentet. PSOE skulle nämligen behöver stöd från såväl Podemos samt något nationalistparti från Katalonien eller Baskien.

Förhoppningar om att öka

I och med detta kan nyval bli aktuella också på nationell nivå. Flera lokala representanter för Podemos har visserligen gått ut och uppmanat partiledningen att ändra sin linje i Katalonienfrågan. Men Podemosledningen lär ha ett intresse av nyval, eftersom partiet kan hysa förhoppningar om att öka ytterligare om PSOE skulle få skulden för ett misslyckat regimskifte i Spanien.

Internationalen

Podemoslycka och regeringskris

Emma Lundström

Internationalen 15/1 2016

Ett nytt Spanien. Det är vad vi har fått efter valet den 20:e december förra året. Ett Spanien i politiskt kaos där det tvåpartisystem som härskat sedan Francos tid nu är upphävt och den politiska kartan ritas om för fullt. Landet har fått det mest fragmenterade parlamentet i sin historia, ett parlament som speglar det spanska folkets önskan om förändring. Mindre än två år efter bildandet har gräsrotsaktivisterna i Podemos vunnit över 20 procent av rösterna och blivit tredje största parti med sin vision om ett annat Spanien där människor inte vräks från sina hus och pensionärer har råd att köpa ut sina mediciner. Efter att i fyra år ha hanterat landets katastrofala ekonomiska kris genom åtstramningar som främst drabbat de redan utsatta, har premiärminister Mariano Rajoys konservativa Partido Popular, PP, gjort sitt sämsta valresultat sedan 1989. De har förlorat över tre miljoner av sina väljare till Podemos och det högerliberala partiet Ciudadanos som kom in i parlamentet för första gången. Trots detta blev Partido Popular största parti, följt av sin ärkerival, socialistpartiet PSOE som gjorde sitt sämsta val sedan Spanien blev demokrati.

Valdeltagandet var ovanligt högt och Podemos kammade hem över fem miljoner röster och 69 platser i parlamentet. De var starka i storstäderna men på landsbygden lever tvåparti-strukturen vidare, trots allt. Trots att 18 procent av landets befolkning lever i fattigdom enligt OECD. Dubbelt så många som före finanskrisen 2008. Trots att landet har 21 procents arbetslöshet och att vissa regioner, som Cadiz, har en ungdomsarbetslöshet på 69 procent. Och trots att den politiska korruptionen har varit mer utbredd under Mariano Rajoys Partido Popular än någonsin tidigare. Förändring tar tid.

Men Podemos ledare Pablo Iglesias är inte missnöjd för det, han välkomnar istället födelsen av ett nytt Spanien där politisk korruption straffar sig och där det får vara nog av åtstramningar som drabbar pensioner, skola, hälsovård och sociala skyddsnät. Inför parlamentets öppnande i veckan har partiet främst fokuserat på att arbeta fram en lag som ska säkerställa just detta. De har också sagt att de inte tänker samarbeta med Partido Popular eller PSOE.

Saken är den att de två största partierna inte vill ingå i koalition med varandra och att det fortfarande inte har löst sig med någon slags flerpartikoalition. Risk finns för att det blir nyval i maj om förtroendeomröstningarna kring den av kungen utsedda premiärministerkandidaten går i stöpet.

Det nyvalda parlamentet samlades den 13 januari och komplicerade förhandlingar väntades ske mellan partigrupperna.

Allt som i nuläget står klart är att premiärminister Mariano Rajoy kommer att försöka sitta kvar genom en minoritetsregering. Det är bara det att han då måste söka stöd från partier vars politik går på tvärs mot hans egen, partier som vill ha förändring. Dessutom har PSOE:s ledare, Pedro Sánchez, gjort klart att han kommer att rösta mot att Mariano Rajoy blir premiärminister. PSOE har nämligen allt att förlora på att stödja Partido Popular eftersom det gör Podemos till största oppositionsparti, vilket i förlängningen gör PSOE till ett passerat kapitel.

Det finns alltså ännu ingen klar regeringsbildning i Spanien. Dessutom har parlamentet ett annat problem på halsen, ett stort. Katalonien är närmare en brytning med Spanien än någonsin tidigare.

I Katalonien var det val i september och ett nyval har hotat även där på grund av splitting mellan de båda valvinnarna – vänsterrevolutionära CUP och valalliansen Junts pel Sí som består av borgerliga CDC och vänsterpartiet ERC. I dagarna löstes konflikten i sista stund när Junts pel Sí gick med på CUP krav på att den korrumperade regeringschefen och åtstramningshetsaren Artur Mas måste avgå. Ersättare blir en annan medlem av Mas parti CDC, journalisten Carles Puigdemont som är borgmästare i staden Girona. Med eller utan Mas så kommer det nya katalanska parlamentet att försöka skynda fram ett självständigt Katalonien. Detta faktum påverkar situationen i Madrid. Det kan till och med få Partido Popular och PSOE att ingå någon slags kriskoalition. Katalonien kommer inte att bli självständigt utan strid, om det så bara är en strid med ord som vapen. Podemos Pablo Iglesias har hela tiden sagt att en demokratisk process är det enda som kan försvara ett fortsatt enat Spanien. Partiet önskar att Katalonien ska förbli en del av Spanien men anser att det måste vara katalanerna själva som avgör frågan. Detta gjorde att Podemos gjorde ett bra val i Katalonien. Det gör också att PSOE med Pedro Sánchez i spetsen inte kan fullfölja sin idé om att bilda vänsterregering med Podemos. Gräsrotspartiet måste i så fall slopa sitt krav på en självständighetsomröstning, något som inte verkar sannolikt.

I måndags morse sade Pablo Sánchez att den nya ledningen i Katalonien har ”legitimitet att styra men inte rätt att tvinga sin vilja på den majoritet av katalaner som inte röstade på separatistpartierna i september”.

På grund av krisen med Katalonien kommer förmodligen PSOE att stödja premiärminister Rajoys temporära regering tills vidare. Det betyder inte att partiet kommer att stödja Partido Popular på andra plan eller ingå i koalition med dem. Det allra sista budet från Pedro Sánchez är att eftersom spanjorerna röstade för en progressiv koalition så borde de få en sådan, ledd av socialistpartiet. Han vill nå samförstånd med både Podemos och Ciudadanos och menar att deras gemensamma nämnare är förändring. Kanske har PSOE till slut insett att deras enda väg till överlevnad som parti är att förändras, förnyas, lägga korrupktion och elitism bakom sig och bygga ett nytt Spanien med partier som lyssnar på folket. Som ett svar på den katalanska situationen vill PSOE också att Spanien ska rösta om en ny konstitutionell överenskommelse om att utveckla en mer federal stat där regionernas bestämmanderätt ökar. Problemet för PSOE är fortfarande Partido Popular. För även om partiet inte lyckas bilda en egen regering så har det möjlighet att blockera den regering som i så fall skulle ta form. Det rör sig trots allt om två partier som är vana att slåss om makten och som genom åren har visat att de inte skyr några medel. Korrupktionen galopperar fortfarande genom Spanien. Och det kan bli nyval i maj. Om så blir fallet kanske det går ännu bättre för Podemos.

Revolution

Spanska valet: ett slag mot regimen

Arturo Rodríguez

Revolution 6/1 2016

Efter att valresultatet kom ut, beskrev en av talesmännen för det sittande högerpartiet Partido Popular (PP) Spanien som ett ”oregerligt” land. Detta är en passande beskrivning av landet just nu. Valresultatet har producerat ett extremt splittrat parlament som – som vi nyligen förklarade, speglar klasspolariseringen och radikaliseringsen som har ägt rum i det spanska samhället under de senaste åren. Det tydligaste tecknet på dessa processer är vänsterpartiet Podemos intåg på scenen. De har uppfyllt sina löften om en remontada (en comeback) och fick 20,66 procent, bara 1,35 procent mindre än det traditionella socialdemokratiska partiet PSOE. Som Pablo Iglesias har sa: ”Spanien har röstat för en förändring av systemet”.

Resultaten

PP (höger): 28,72 procent, 123 platser

PSOE (mitten-vänster): 22,01 procent, 90 platser

Podemos (vänster): 20,66 procent, 69 platser

Ciudadanos (högerpopulister): 13,93 procent, 40 platser

Izquierda Unida-Unidad Popular (vänster): 3,67 procent, 2 platser

ERC (katalanska center-vänsternationalister): 2,39 procent, 9 platser

Dil-CDC (katalanska högernationalister): 2,25 procent, 8 platser

PNV (Baskiska högernationalister): 1,2 procent, 6 platser

CC (Kanariska regionalister): 1 plats

Det första som bör noteras är att det tvåpartisystem som var grunden i den borgerliga regimen som etablerades efter Francos död, där PP och PSOE skulle turas om vid makten – och där PSOE skulle fungera som en säkerhet för folkets ilska mot högern – nu är över. Podemos ökning, som drivs av en historisk våg av radikaliseringsen, har sprängt alla säkerhetsventiler i den spanska borgerliga demokratin.

PP förlorade 15,92 procentenheter jämfört med 2011 - nästan 4 miljoner röster. Ciudadanos, som har blåsts upp av medierna och kapitalisterna som pumpat in pengar i partiet i månader, gick oväntat dåligt. I kampanjens slutfas kom många människor helt riktigt att se dem som ett högerorienterat, reaktionärt parti, skapat som en potentiell ersättare för det skadade PP. Men PSOE lyckades inte heller fånga några av dessa röster och förlorade 6,7 procentenheter sedan 2011, över 1,5 miljoner röster.

Det är viktigt att betona PSOE:s söndervittring, som i Spanien kallas en pasokización av partiet, med hänvisning till det tidigare mäktiga och nu obefintliga grekiska socialdemokratiska partiet PASOK. Till skillnad från PASOK har inte PSOE – än så länge – gått med i några koalitioner med högern. De hann bara genomföra åtstramningar under ett och ett halvt år, från den tidpunkt då den första omgången av nedskärningar tillkännagavs av Zapatero i maj 2010 fram till november 2011; det vill säga mycket mindre än PASOK.

Denna urholkning av PSOE i opposition vittnar om den spanska befolkningens snabba radikaliseringsen under de senaste årens massmobiliseringar och klasskamp. Förnyelsen av partiledningen efter EU-valet i maj 2014 som ersatte den gamla, okarismatiska Pérez Rubalcaba med den ungdomlige Pedro Sánchez, har inte lyckats hejda PSOE:s nedgång. De problem de nu står framför återspeglar inte bara det faktum att människor vill göra upp med ett parti som utfört åtstramningar och varit inblandad i korruptionsskandaler, utan också att en

stor del av befolkningen förstår att det spanska samhällets problem inte kan lösas genom PSOE:s ”moderata” politik, som i praktiken inte erbjuder något annat än en mildare form av åtstramning. Vad som krävs är en grundlig omvandling av samhället.

Podemos är det parti som utan tvekan ses som verktyget för radikala politiska förändringar. Sedan bildandet i februari 2014 har de stigit med rasande fart och kom trea i detta val. Trots flera månader av stagnation där det förutspåddes att de skulle fyra bakom Ciudadanos med cirka 10-15 procent, så vände Podemos trenden med en kraftfull kampanj där de använde ett klassbaserat vänsterspråk och refererade till all klasskamp de senaste åren. I det sista talet i Valencia som samlade cirka 12 000 personer, talade Pablo Iglesias om kamperna på 1930- och 70-talet och hävdade att idealen förblir desamma även om jargongen må ha ändrats sedan dess. Han konstaterade att Franco-regimen störtades av arbetarrörelsen. Närvaron av Ada Colau, Barcelonas borgmästare och tillika ledaren för kampen mot vräkningarna, under hela Podemos kampanj, var en tydlig indikation på denna förändring. Det var med denna kampanj som grund, som Podemos kunde återfå sin ursprungliga drivkraft. Även om det inte räckte för att gå om PSOE är dess resultat imponerande: 20,66 procent – 5 159 078 miljoner röster.

Till Podemos resultaten måste vi lägga till Izquierda Unidas (IU) respektabla 3,68 procent, nästan en miljon röster. Vi bör även ha i åtanke att dess röster i Katalonien och Galicien, där de stod i bredare koalitioner med Podemos och andra krafter, inte räknas i dessa siffror. Deras kampanj var centrerad kring deras karismatiska ledare Alberto Garzón, som genom att rikta sig tydligt vänsterut också kunde samla tusentals människor. Resultatet är dock IU-koalitionens sämsta någonsin, och det är det pris de får betala för år av misstag och ledarnas byråkratiska blindhet.

Tillsammans har Podemos och Izquierda Unida 576 073 fler röster än PSOE. Detta visar än en gång vikten av en enad vänster, som omöjliggjordes av partiapparaternas snäva intressen. Det är viktigt att dra denna lärdom för framtiden.

Vilka röstade på Podemos?

Fördelningen av rösterna ger oss en ungefärlig stillbild av landets politik. Vi måste dock gräva lite djupare för att se den verkliga dynamiken i det spanska samhället. Som en ny kraft inom spansk politik gick Podemos bäst bland arbetarklassen i de stora städerna och, även om en mer detaljerad analys av resultaten är nödvändig, kan man vänta sig att Podemos, som förutspått, gått starkast bland ungdomar. PP och PSOE höll fast vid sin gamla bas av stöd i de små städerna och på landsbygden. Det är viktigt att komma ihåg att många fortsätter att se PSOE som ett progressivt vänsterparti, särskilt bland äldre och mindre politiserade skikt av befolkningen. Kombinationen av rösterna för PSOE, Podemos, Izquierda Unida och andra mindre krafter som ERC och Bildu markerar en skarp sväng till vänster i samhället.

Den kanske mest anmärkningsvärda aspekten av resultatet var i Katalonien, där En Comú Podem, en koalition med Podemos, Enade Vänstern och Barcelona En Comú med flera fick flest röster. De kom först i provinserna Barcelona och Tarragona och det gick särskilt bra i staden Barcelona, där de fick ännu fler röster än vad Ada Colaus BEC-koalition fick i de regionala valen i maj, när de erövrade stadshuset.

Som vi nyligen förklarar deltog Podemos som en del av en bred front med andra vänsterpartier och antiåtstramningsrörelser, En Comú Podem, under Ada Colaus karismatiska ledarskap. Hon är borgmästare i Barcelona, aktivist mot vräkningarna och står till vänster om Podemos nationella ledning. I själva verket var denna kampanj mer radikal och klassbaserad än Podemos nationellt. Dess retorik i den nationella frågan har varit entydig. Man har kraftfullt försvarat rätten till självbestämmande i Katalonien, och gjort en bindande folkomröstning om självständighet till en förutsättning för att sluta avtal med regeringar.

Det är viktigt att betona att DiL-CDC, det borgerliga nationalistiska partiet som är lett av Artur Mas, som har varit i spetsen för självständighetsrörelsen, gick dåligt i dessa val. De sjönk från över en miljon röster 2011 ner till nästan hälften, fick därför endast 15 procent i Katalonien och kom fyra. Center-vänsternationalisterna ERC skördade stora framgångar och fördubblade sina röster till 600 000.

Allt detta pekar på en tydlig vänstersväng i det katalanska samhället. Under ytan av den nationella polarisering som markerade de regionala valen i september byggdes kraftfulla klassmotsättningar upp. Många arbetare och ungdomar såg en röst på de nationalistiska partierna som en utmaning för högerregeringen och etablissemanget i Madrid, och röstade på dem för att ge uttryck för sitt klasshat snarare än att försvara en katalansk nationell identitet. Några av arbetarklassens mer konservativa lager röstade på Ciudadanos i september utav rädsla för att bli avskurna från Spanien, men även på grund av den avsky de känner för den borgerliga demagogen Artur Mas.

I detta val kunde En Comú Podem, genom en klassbaserat retorik och med ett program för radikal omvandling av samhället, fånga en stor del av de progressiva nationalistiska väljarna och även stödet från tidigare PSOE- och Ciudadanos-väljare. I Katalonien kom det spanska regeringspartiet PP på sjätte plats med endast 11 procent av rösterna.

Podemos gick också mycket bra i Baskien och kom först totalt. Resultaten i Galicien har också varit bra. Podemos står också här i en bred koalition, En Marea, som inkluderade Xosé Manuel Beiras vänsternationalister. En Marea kom tvåa i Galicien med 25 procent, mer än PSOE och vann i den största industristaden Vigo med 34 procent. Detta visar hur det i de olika regionerna också finns en stark ström som söker allierade i resten av Spanien för en gemensam kamp för nationella rättigheter och mot åtstramning.

Skakiga koalitioner

En Pandoras ask har öppnats. En mycket intressant period inleds nu i Spanien. *Financial Times* rubrik efter valresultatet var "Spain heads into turmoil" ("Spanien går mot kaos"). I själva verket kommer instabilitet och klasskamp vara normen under den kommande perioden. Den spanska börsen reagerade på resultatet med en nedgång, vilket är ett tillförlitligt mått på borgarklassens stämning. Det kommer att bli mycket svårt att sy ihop en regering nu. Ciudadanos misslyckande har krossat deras hopp om en PP-Ciudadanos-koalition med total majoritet. Men den härskande klassen behöver "stabilitet", det vill säga en stark regering som kan fortsätta PP:s attacker och åtstramningar.

Det finns nu tre huvudsakliga möjligheter. Den första är en bred koalition mellan PP och PSOE. Detta skulle vara den enda stabila regeringsformationen eftersom den skulle bestå av två krafter som har arbetat tillsammans tidigare (till exempel i den baskiska regionala regeringen) och som trots deras verbala fiendskap historiskt har varit borgarklassens betrodda partier. De skulle haft en klar majoritet och 213 platser i en kammare med 350 platser.

Men en sådan allians skulle förstöra PSOE politiskt och placera dem på vägen mot det grekiska PASOK. I själva verket är en sådan väg mycket riskabel, eftersom det kommer att lämna den borgerliga regimen oskyddade på vänsterkanten. Men det är inte otänkbart att kapitalisterna kommer att försöka verka för ett sådant avtal och samtidigt hålla Ciudadanos utanför och använda dem som en tillgång för framtiden. Redan före valet hade den stora borgerliga pressen, liksom tidigare interna källor från PP, allvarligt diskuterat möjligheten att ersätta den nuvarande PSOE-ledningen med Pedro Sánchez med Andalusiens president Susana Díaz, som representerar högersidan i partiet, för att sedan arbeta för en pakt med PP.

Det andra alternativet är en överenskommelse mellan PSOE och Podemos, som bara skulle få 159 platser, 16 för få för att bli en majoritet och skulle därför behöva omfatta ytterligare

partier, åtminstone Izquierda Unida, ERC, Bildu, CC och eventuellt PNV. Ciudadanos har redan gjort klart att de inte skulle stödja en regering som innehåller Podemos (så mycket för deras ”centrism”!). Detta skulle vara en mycket instabil formation, som skulle behöva möta stora problem varje gång de ska anta en lag.

Det finns också viktiga hinder för bildandet av en sådan regering. Ett bindande folkomröstning för Katalonien som Podemos gjorde till ett villkor för regeringsdeltagande efter valet, skulle vara ett hårt piller att svälja för PSOE, som systematiskt har stått för ett enat Spanien. En Comú Podems närvaro och behovet av att bjuda in ERC till en sådan pakt gör att denna punkt inte är förhandlingsbar. Det finns också reformen om vallagen, som sannolikt kommer att komma upp som ett viktigt krav, och som PSOE motsätter sig eftersom det nuvarande systemet gynnar dem avsevärt.

Dessutom har PSOE och Podemos nästan samma andel av rösterna. Detta skulle inte bli ett samarbete med mindre partier som i Portugal, där den radikala vänstern i Bloco och PCP fortfarande utgör en liten minoritet, utan en allians med en kraftfull och stigande kraft som skulle vara i stånd att rycka många eftergifter från PSOE. Härskarklassen kommer att mobilisera mot alla eventuella avtal som involverar Podemos, och PSOE kommer att hamna under stor press att förkasta detta. Allt som allt, även om det återstår att se, verkar detta alternativ mycket osannolikt.

Slutligen är det tredje alternativet att återgå till val om några månader. Få människor vill ha det, särskilt bland borgarnas strateger, eftersom det knappast kommer att lösa det nuvarande dödläget utan i själva verket kan göra det värre. Detta öppnar upp ett grekiskt scenario av extrem instabilitet. I synnerhet är det PSOE som saknar vind i seglen och förmodligen kommer att vilja undvika att återvända till en omröstning. Men inom några månader kanske PP känner sig starka nog att utlysa val och kan presentera sig som den enda garanten för stabilitet i hopp om att återhämta väljarna de förlorat till Ciudadanos och andra krafter.

För den härskande klassen är alla alternativ dåliga. Detta parlamentariska dödläge återspeglar i slutändan den spanska klasskampens intensitet och det faktum att arbetarklassen har satt borgarklassen på defensiven.

Vilken väg tar Podemos?

Podemos bör nu gå på offensiven och sätta PSOE under press. Det bör insistera på att vända åtstramningsåtgärderna och de reaktionära lagar som PP genomfört och göra detta till en förutsättning för eventuella koalitionsförhandlingar. Om PSOE vägrar kommer de ännu tydligare ses som ett åtstramningsparti. Försvaret av rätten till nationellt självbestämmande borde vara en annan viktig del i Podemos parlamentariska verksamhet. De borde försöka sätta PSOE under press med dessa krav, för att visa massorna att de knappast är bättre än PP.

Det mest sannolika scenariot är det som innebär att Podemos blir det största oppositionspartiet under de kommande månaderna. Några saker kommer att vara viktiga då. Tillsammans med Izquierda Unida, kunde Podemos gått om PSOE. Det var i de regioner där Podemos stod i breda koalitioner som det gick bättre. Enigheten i vänstern får inte äventyras igen. En annan viktig faktor är att massornas uppmärksamhet varit på valfronten under de senaste 1,5 åren när spanjorerna kallats till valurnorna flera gånger. Däremot kan perspektivet om en ny borgerlig regering vid makten under den kommande mandatperioden driva ut människor på gatorna igen, och vi skulle kunna se nya vågor av protester som under perioden 2011-2014. Podemos bör ställa sig i spetsen för dessa rörelser och använda sin enorma mobiliserande effekt på gatorna.

Det finns dock en mer allmän lärdom som kan dras av de senaste veckorna. Under kampanjen lyckades Pablo Iglesias övervinna stagnationen som Podemos upplevt tack vare en radikal,

klassbaserad retorik. Han talade om arbetarklassen, socialismen och Spaniens revolutionära historia. En push till vänster från Ada Colau och En Comú Podem var också viktig. Detta var också fallet under de lokala valen i maj 2015 när Podemos styrde till vänster. Efter att valresultatet kommit sade Iglesias: ”Idag har vi återigen hört arbetarklassens röst, som erövrat sina rättigheter genom strejker... republikens röst, Largo Caballeros, Companys, Durrutis, Andreu Nins, Salvador Allendes röster... Låt oss ta demokratin till ekonomin... Historien är vår, och människor skapar historia”.

Om Pablo Iglesias hade använt dessa uttryck konsekvent, inte bara under några veckor före valet, skulle han blivit oerhört populär. Det är uttalanden som dessa som har vunnit honom en massbas, inte keynesianska förslag om att öka den samlade efterfrågan eller kvantitativa lättnader, eller löften om att stanna kvar i NATO. Han har rätt när han påpekar att den spanska arbetarklassen är på fötter igen och att resultaten visar på en skarp sväng till vänster i samhället. Om Podemos ledning nu skulle börja tålmodigt förklara ett övergångsprogram till socialismen och grunda det på tidigare erfarenheter från Syriza i Grekland – innan Tsipras dukade under för trojkan – skulle de ha miljontals människors uppmärksamhet både i Spanien och utomlands, och kunde bereda vägen för en ny spansk revolution inom en snar framtid.

Översättning: Oscar Gunnarsson

Synapze

Podemos parlamentariker vägrar politikerlöner

Jonas Karlsson

Synapze 7/1 2016

Vänsterpartiet Podemos fick 20,6 procent av rösterna i spanska valet i december. Nu vägrar dess parlamentariker att ta emot hela parlamentarikerlönen och tar istället en lön på 17 500 kronor per månad.

Parlamentarikerlönerna i Spanien är från början bland de lägsta i Europa, skriver tidningen *Independent*. Lönerna motsvarar 30 000 kronor i månaden.

Men Podemos valda ledamöter anser att parlamentarikerlönerna ändå är för höga i jämförelse med vanligt folks inkomster i det krisdrabbade och av högern och EU hårt ansatta landet där arbetslösheten ligger på över 20 procent. De kommer inte heller att använda sig av de motsvarande cirka 25 000 kronor som ges till parlamentarikerna för taxiresor och inte heller av några pensionsförmåner.

Podemos är sprunget ur den mäktiga proteströrelsen mot nedskärningarna och partiet är bara två år gammalt. I Europaparlamentet har dess delegater haft en lön på 24 000 kronor i månaden istället för de över 80 000 kronor som de är berättigade till. Ett system med lägre löner där delar går till partiet är inte helt ovanligt bland socialistiska partier och till exempel Vänsterpartiet i Sverige har en partiskatt som gör att ingen företrädare får ut mer än 27 813 kronor i månaden efter skatt.

I Spanien har ännu ingen regering kunnat bildas efter valet. Om det inte lyckas kommer nyval att hållas i mars eller april.